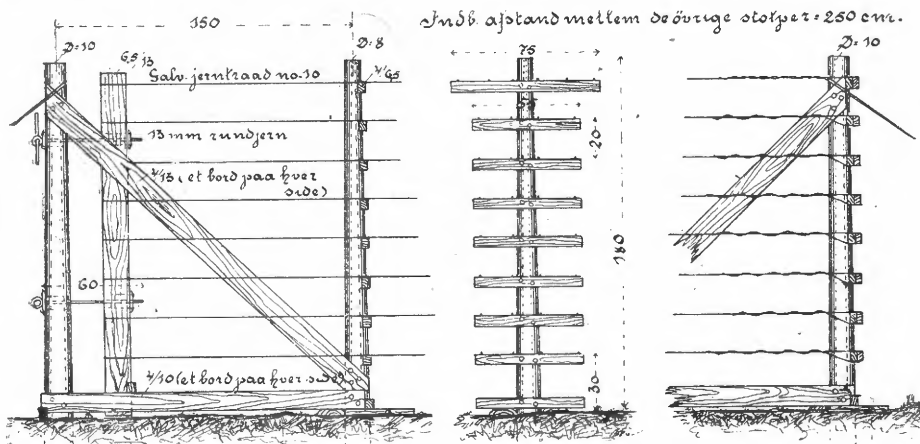

Det i sommer igangsatte anlæg af denne slags paa *Gaalaamyren*, søndre Fron har vist sig at være bra, men da alle oplysninger desangaaende enden ikke foreligger, vil en nærmere udredning af forsøgsresultaterne først blive offentliggjort i næste nr. af »meddelelserne«.

TORVSTRØHESJER.

AF LANDBRUGSINGENIØRASSISTENT BJANES.

DE TRONDHJEMSKE DISTRIKTER har i de senere aar været velsignet med overordentlig fugtige og for torvstrøtilvirkingen uheldige somre, som tilfulde har vist, at man heroppe blir nødt til at indføre hesjetørkning i stor udstrækning ved siden af den almindelig brugte tørkning paa myroverfladen.

Torvstrøhesje.

De bedste torvstrøhesjer er rajehesjerne, men de falder i almindelighed temmelig kostbare. Ved at erstatte rajerne med galvaniseret jerntraad kan hesjen gjøres betydelig billigere, men det er ikke saa greit at faa traadhesjer til at staa godt paa løs myr, og særlig har man savnet letvindte anordninger for traadenes stramning. Jeg har i sommer konstrueret en hesje, hvorved disse mangler er afhjulpne. Ovenstaaende tegning viser hesjen i oprids og snit.

Hesjestolperne laves af 2,80 m. lange stokke (top) af mindst 8 cm. topdiameter. I stolperne indfældes og fastspigres 55 cm. lange, horisontale tvertrær af $4 \times 6,5$ cm. tværsnit. Det nederste tvertræ anbringes 1 m. fra rodenden og skal hindre stolpens nedsynken i myren. Under disse tvertrær bør der paa løs myr lægges et par baghunstumper,

for at stolpen bedre skal holdes oppe. Det næste træ anbringes 30 cm. høiere, og de øvrige paaslaaes med 15 à 20 cm. mellemrum. Stolperne nedrammes i myren i en indbyrdes afstand af 2,50 m. Mellem de to yderste stolper i hesjens ender gjøres afstanden bare 1,50 m., og endestolperne, der bør være mindst 10 cm. i toppen, afstives, som vist paa tegningen, og forankres i myren. Til forankringstoug anvendes dobbelt traad, der føres omkring endestolpernes øvre ender og ned rundt en horisontalt liggende ca. 1,5 m. lang kavle, der graves lidt ned i myren og belastes med sten. Der skal ikke saa meget sten til. Har man ikke sten til raadighed, kan man som fæste for touget ramme ned i myren en skraatstillet væg af fire 1,5 m. lange bord og fæste kanten til denne. Enkelte skraatstillede pæle, som almindelig har været anvendt, er ikke stabile nok. Touget strammes paa samme maade som snoren paa en almindelig sagramme, ved at man sætter en kort stok mellem traadene og vrider rundt, indtil touget er tilstrækkelig stramt.

Underlaget for torven dannes af galvaniseret jerntraad no. 10*) (ca. 3 mm. diam.), der hviler paa tvertræerne — to paa hver side af stolperækken. Traadene fæstes i den ene ende af hesjen simpelthen ved at tages rundt tvertræerne, som her bør have dobbelt tykkelse, og vrides sammen. Ved hesjens anden ende føres de omkring en opret staaende planke, som ved 13 à 16 mm. skruebolte staar i forbindelse med endestolpen, og derpaa tilbage til den første ende, hvor traaden kappes og fæstes som ovenfor angivet efterat være strukket saa godt, som det med hænderne lader sig gjøre. Især er det af vigtighed, at traadene strækkes jevnt, saa alle bliver lige stramme. Naar samtlige traade er bragt paa plads, kan de ved hjælp af skruerne strammes efter ønske. Da det er vanskeligt at sætte alle stolper nøiagtig i samme rette linje og samme høide, maa traadene paa enkelte stolper holdes paa plads ved 2" traadspiger, som slaaes i tvertræerne og bøies over traaden. Den øverste række dannes, som det sees, af 75 cm. lange tvertrær og 6 traade. Det er meningen, at denne række skal dækkes med store torvstykker, saa den danner et slags tag over den underliggende torv. For ikke at tynde formeget paa hesjen bør disse torver ikke være tykkere end 5 à 6 cm. For at opnaa bedre beskyttelse er der intet iveien for at forlænge de øverste tvertrær til 1 m., ligesom hesjen naturligvis kan forsynes med børtag.

Ved torvens oplægning maa man passe paa at fylde hesjen jevnt og ikke lægge fuldt et og et felt ad gangen, da isaafald de belastede felter synker sterkt ned. Efterat første oplægning er udtaget, vil det vise sig, at traadene har strukket sig noget og som følge deraf er slappe. Man strammer dem da op igjen ved hjælp af skruerne.

Hesjen rummer pr. l. m. 0,5 à 0,75 m.³ torv efter torvernes tykkelse, og der kan antagelig paaregnes 4 à 5 tørkninger i sommerens løb, naar den fyldes fra høsten af eller tidlig paa vaaren. Torven kan

*) No. 11 kan ogsaa til nød gaa an.

stikkes noget tykkere, end naar den skal tørkes paa myren, og kan oplægges i raa tilstand. Det vil dog være heldigt, om den faar tørkeendel og derved letne lidt, før den lægges op.

Hesjen vil i fuldt færdig stand koste 0,70 à 1 kr. pr. l. m. Under forudsætning af 4 tørkninger pr. aar à 0,5 m.³ pr. l. m., falder der paa hver m.³ 7,5 øre i renter og amortisation af anlægskapitalen, naar hesjen koster 1 kr. pr. l. m., og renter og amortisationsudgifterne tilsammen antages at udgjøre 15 pct. Dette beløb vil dog for det væsentligste indspares gennem billigere stikning og ved, at tørkearbejdet paa marken bortfalder, samtidig som man opnaar en langt sikrere produktion.

Hesjen er i sommer forsøgt ved søndre Trondhjems amts landbrugsskole og har vist sig at fungere tilfredsstillende. Den har en længde af 130 m. og er frit bragt igennem de i en række staaende opbevaringshuse for den tørkede torv.

NYE OG PROJEKTEREDE TORVSTRØFABRIKER.

ROSENLUNDMYREN, beliggende umiddelbart ved Hjellebøl st., Urskog—Hølandsbanen, er af af hr. *Ragnvald Ihle*, Blaker, *indkjøbt for en pris af kr. 10,00 pr. maal* (10 ar).

Paa myren skal anlægges en torvstrøfabrik, hvorfra agtes solgt torvstrø og torvmuld. Denne myr er i sin tid undersøgt af myrselskabets sekretær og stod opført i tabellen over torvstrømyrer i »Meddelelse nr. 3« pag. 94—95. Den har, som det vil sees, et areal af 356 maal (10 ar). Hvidmoselagets gennemsnitlige tykkelse er ca. 4 m., hvor-efter kubikindholdet bliver ca. 1 424 000 m.³ hvidmose, tilsvarende ca. 2 mill. baller torvstrø à 65 kg.

Myren ligger høit — ca. 152 m. over havet — og nogenlunde frit. Langs vestkanten, paa den modsatte side af jernbanelinjen, er en lav fjeldaas, forøvrigt er kanterne af myren skogbevoksede og helder flere steder sterkt nedad, saaat myren overordentlig let lader sig afgrøfte til tre kanter. Nedbøren i distriktet er ca. 590 mm. aarlig, saaat tørkeforholdene maa ansees at være gode.

Imellem myren og Hjellebøl st. er et stykke fast mark af ringeværdi, det har hidtil været benyttet til havnegang. Denne tomt er tilstrækkelig stor for opførelse af fabriksbygning, der altsaa vil kunne ligge umiddelbart ved jernbanestationen.

Statsbanernes godsvogne vil kunne køres frem paa Urskog—Hølandsbanen paa særskilte traller. Afstanden pr. jernbane til Kristiania er 82 km.

BARKOSTMYREN, beliggende ca. 300 m. fra Barkost st., Tønsberg—Eidsfosbanen, *er indkjøbt af et interessentskab*, bestaaende af hr. gaardbruger L. Weltzin, Botne, Jarlsberg m. fl., *til en pris af kr. 6,00 pr. maal* (10 ar).